

необхідно перемогти всіма можливими засобами в інтересах України, Європи і самої Росії» [7].

17 березня 2022 р. Агнешка Бриц та Ярослав Коцішевський у спільній статті попереджали польську і європейську громадськість про загрозу російської перемоги над Україною. На їхню думку, сценарій урізаної, бідної та нестабільної України, залишеної на милість Кремля та фактично покинутої Заходом, означав би перемогу Путіна та реалізацію його наддержавних амбіцій, незважаючи на понесені втрати. Автори підкреслювали, що війна ще триває і недооцінювати ворога не можна, тим паче, що параметри перемоги, визначені в Кремлі, можуть суттєво відрізнятись від тих, які використовують у Вашингтоні, Брюсселі чи Варшаві [9]. Низку публікацій про російсько-українську війну оприлюднила на порталі «Nowa Europa Wschodnia» українська публіцистка Зоряна Вареня.

Через місяць після початку повномасштабної війни все більшу увагу журналістів і дописувачів порталу «Nowa Europa Wschodnia» почала привертати доля обложеного Маріуполя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bryc A. Rosja napadła na Ukrainę i jest gotowa na wszystko. URL: https://new.org.pl/2162,bryc_rosja_ukraina_wojna.html
2. Tavberidze V. Putina trzeba zatrzymać. Inaczej pójdzie dalej. URL: https://new.org.pl/2163,linkevicius_ostrzega_przed_putinem.html
3. Balcer A. Działania Putina nie wzięły się znikąd. Czas odrobić lekcje. URL: https://new.org.pl/2166,balcer_wywiad_z_zabuzko_o_putinie.html
4. Kociszewski J. Mizeria agresora. Pierwsze dni rosyjskiej agresji na Ukrainę nie po myśli Kremla. URL: https://new.org.pl/2167,kociszewski_rosja_ukraina_wojna.html
5. Domańska M. Wojenna dyktatura w Rosji. Kreml kontra społeczeństwo. URL: https://new.org.pl/2172,domanska_rosjanie_wojna_ukraina.html
6. Balcer A. Kijów i Putin, historia pewnej nienawiści. URL: https://new.org.pl/2178,balcer_rosja_ukraina_wojna_kijow.html
7. Kaciewicz M. Rosyjska armia chce zamienić Ukrainę w zgliszcz. URL: https://new.org.pl/2181,kaciewicz_ukraina_wojna.html
8. Benedyczak K. «W najgorszych koszmarach nie przyśniła mi się inwazja na Ukrainę». Spowiedź rusofila. URL: https://new.org.pl/2192,benedyczak_spowiedz_rusofila.html
9. Bryc A., Kociszewski J. Putin wciąż może wygrać. Rosja gra inaczej niż Zachód. URL: https://new.org.pl/2194,putin_jeszcze_nie_przegral.html

Андрій ГАВРІН, Петро ФРИЗ
(Дрогобич, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТИЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

Проблема стилізації в сучасній хореографії привертала увагу багатьох дослідників. У дослідженні Д. Бернадської явище стилізації народного танцю розглядається

як синтез мистецтв. Дослідниця пояснює увагу до цього явища потребою суспільства у створенні видовищних постановок, контамінацією різних стилів у сучасній народно-сценічній хореографії [1]. І. Гутник розглядає цю проблему в контексті активізації розвитку хореографічного мистецтва в епоху постмодернізму [2]; Л. Косаковська у статті «Збереження автентичних фольклорно-етнографічних зразків українського народного танцю як предмет наукового дослідження» [4], аналізує збереження фольклорно-етнографічного оригіналу народного танцю, висвітлює деякі аспекти його стилізації у народно-сценічній хореографії; О. Помпа у статті «Використання традицій танцювальної культури народів світу як тенденція у розвитку української народно-сценічної хореографії» розкриває фольклорні традиції сучасного народно-сценічного танцю на прикладі традицій інших народів [5]; Л. Козинко у праці «Синтез мистецтв та трансмісія фольклорних танцювальних традицій у практиці фольклорно-етнографічних ансамблів України» розглядає проблематику використання традиційних хореографічних форм та збереження їх семантичного змісту в народно-сценічному хореографічному мистецтві України [3]. Проте, на сучасному етапі, проблема сценічної обробки фольклорного танцю загалом та тенденції стилізації українського народно-сценічного танцю, зокрема, потребують більш детального мистецтвознавчого дослідження.

У хореографічному мистецтві стилізація має інше значення, ніж в інших видах мистецтва. Це не наслідування, не імітація будь-якого стилю, це створення абсолютно нового лексичного хореографічного матеріалу, змішування стилів, комбінування рухів з різних стилів. У хореографічному значенні стиль – це поєднання абсолютно різних танцювальних напрямків у єдину танцювальну композицію.

Зміни, які відбувалися в естетичній культурі і мистецтва, неминуче впливають на представлення народного танцю в мистецтві балету. Наприкінці двадцятого століття, у зв'язку з розвитком постмодерністських ідей у балеті та, загалом, у хореографічному мистецтві, національний народний танець набув нових інтерпретацій, по-іншому почали застосовуватись його традиційні елементи, хореографічна мова зазнала певних змін та піддалась очевидним змінам. І все ж, використовуючи інший підхід до утворення лексичних варіантів для вирішення національних образів, сучасні балетмейстери вдаються до перевірених часом композиційних форм, якими користувалися їхні попередники. Значна кількість міксових танцювальних технік останнього часу, на думку дослідників, об'єднують основні системи мистецтва хореографії. Балетмейстери у своїх сценічних постановках прагнуть відшукати щось новеньке, особливе, до того ж, незалежно від історичної приналежності. Мова характерного танцю надзвичайно збагатилася за рахунок народної творчості [4].

Сьогодні танцювальне мистецтво переживає період великого професійного й аматорського інтересу як балетмейстерів, так і виконавців народної хореографії. Вони сміливо оновлюють образну поетику народного танцю на сцені, органічно виражають у танцювально-пластичній хореографії культурні традиції. Хореографі-постановники мислять рухами, тому й володіють різноманітними танцювальними техніками, тому запозичення та цитування з історичного минулого неминучі. Сьогодні цей процес став природним, оскільки інтеграційні процеси в соціумі зачепили всі аспекти культури і мистецтва. Однак головною у мистецтві хореографії все ж зали-

шається творчість. Народна основа завжди була і буде тим життєвим джерелом творчості, яке живить балетний театр. Життя народного танцю безперервне і вічне: кожне покоління бачить у ньому своє співзвуччя даному часу, даній епосі.

Найчастіше це поєднання народного танцю з сучасним танцем. Останнім часом виконуються стилізовані хореографічні постановки, які є своєрідним поєднанням одного танцювального напрямку з іншим. «Народний танець є зачинателем усіх напрямів танцю, які формувалися протягом багатьох століть на його основі: це і класичний, і естрадний, і сучасний танець» [1]. Мода і плин часу не змогли вплинути на народний танець, знищити, адже він є носієм історії народу, який його створив. Сучасна і народна хореографія не тільки поєднуються, а й мають взаємний вплив один на одного, творчо збагачуючи та розвиваючи народну хореографію шляхом пошуку нових шляхів використання народної творчості, дають змогу відродити форми і жанри танцювального фольклору.

На сьогодні стилізація стала настільки популярною, що жоден конкурс не обходиться без номінації «Стилізація народного танцю». Прийом стилізації, який використовують балетмейстери хореографічних колективів, відповідає інтересам сучасного виконавства, сприйняттю глядачами народної музики та народного танцю як явища, яке не завмерло у своєму розвитку, а постійно розвивається, і є своєрідним «живим» мистецтвом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бернадська Д. Сучасна хореографія в контексті синтезу мистецтв. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2013. Вип. 7. С. 78–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2013_7_11.
2. Гутник І.М. До проблеми стилізації народного танцю. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Київ: НАКККіМ, 2009. С. 251–257.
3. Козинко Л.Л. Традиції фольклорної культури в сучасному народносценічному танці та балетному театрі України: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.02 «Театральне мистецтво». Київ, 2012. 18 с.
4. Косаковська Л. Збереження автентичних фольклорно-етнографічних зразків українського народного танцю як предмет наукового дослідження. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки*. 2014. № 8. С. 71–77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2014_8_18.
5. Помпа О.Д. Тенденції сучасного народно-сценічного танцю. *Мистецтвознавчі записки*. 2014. Вип. 25. С. 281–287.

Микола ГАЛІВ
(Дрогобич, Україна)

ПОЧАТКОВА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА УЧНІВ У НИЖНЬОГАЇВСЬКІЙ СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ (1950–1980-ті рр.)

Вагому роль у мілітаризованій радянській державі відігравала довійськова підготовка школярів. До програми освіти у старших класах середніх шкіл входила навчальна дисципліна «Початкова військова підготовка» (далі – ПВП). У рамках цієї дис-